NYBRO KOMMUN

Sport- och fritidsprogram

Nybro kommun 2019-2023

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2019-09-16

Innehållsförteckning

Antaget av kommunfullmäktige 2019-09-16
Giltighetstid: 2019-2023*
Revideras senast den 2023-12-31
Diarienummer: TS-2013-139
Fotograf: Stefan Andersson

*Med hänsyn till det ekonomiska läget beslutade samhällsbyggnadsnämnden den 28 januari 2025, Dnr TS-2024-921 § 4 att förlänga programtiden för sport- och fritidsprogrammet. Detta innebär att programmet fortsätter att gälla tills vidare, medan förvaltningen följer upp och analyserar befintliga åtgärder och målsättningar inför en framtida revidering och ny handlingsplan.

INLEDNING 4

Bakgrund 4

Syfte 4

Avgränsning 4

Nybro kommuns vision och mål 7

Utgångspunkt 9

Definitioner 12

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR EN AKTIV SPORT OCH FRITID 15

Sport- och fritidsanläggningar 16

Planering på olika nivåer 18

Spontanidrott 19

Bredd- och elitidrott 20

Föreningsliv och stöd 21

Samverkan 22

Skola 22

Föreningsliv 22

Näringsliv 22

Andra kommuner 23

HÅLLBAR SPORT OCH FRITID 24

Hållbarhetens dimensioner 24

Tillgänglighet och delaktighet 26

Jämställdhet 27

Integration 28

Trender 29

BILAGA 1

I Nybro kommun ska - sammanställning 30

BILAGA 2

Statistik – aktivitetstillfällen flickor, pojkar och föreningar 32

BILAGA 3

Bidrag som fördelas av Samhällsbyggnadsnämnden 34

BILAGA 4

Sport- och fritidsanläggningar i Nybro kommun 36

BILAGA 5

Inspiration och influenser 38

BAKGRUND

Idrottsrörelsen med strax över tre miljoner aktiva medlemmar är vårt lands största folkrörelse. Genom sin omfattande verksamhet fyller idrotten, framför allt bland barn och ungdomar, en stor och viktig samhällsfunktion. Effekterna av ett fysiskt aktivt liv påverkar både individen och samhället i positiv riktning.

Nybro kommun har ett starkt föreningsliv med över 300 barn och ungdomar som varje dag utför någon form av fysisk aktivitet. Idrotten och föreningslivet är verksamheter som ständigt sjuder av liv och lust och där många kommuninvånare ges möjlighet till en aktiv fritid. Att främja idrotten och föreningslivet är en ständigt pågående process och Nybro kommun kan verka för en god och jämlik hälsa genom att påverka de faktorer som kommunen ansvarar för.

Inom idrottsrörelsen får barn och ungdomar dagligen upplevelser och fysisk stimulans. De får också lära sig demokratiska värderingar och sunda levnadsvanor. Det ideella ledarskapet inom idrotten är en ovärderlig resurs i samhällsutvecklingen där idrotten inte bara erbjuder mötesplatser för alla människor oavsett bakgrund utan också värnar demokratin, en ökad jämställdhet mellan könen, den stärker människors delaktighet och bidrar till en förbättrad folkhälsa och meningsfull fritid.

SYFTE

Syftet med ett sport- och fritidsprogram är att skapa ramar och riktning för det långsiktiga strategiska arbetet med sport- och fritidsfrågor i Nybro kommun. Genom att samla sport- och fritidsfrågor i ett dokument kan samordningseffekter och utvecklingsmöjligheter inom området identifieras. Programmet uttrycker önskvärd utveckling av sport- och fritidsområdet inom Nybro kommun och fastslår den politiska viljeinriktningen. Sport- och fritidsprogrammet är vägledande för Nybro kommuns nämnder och bolag. Programmet har utarbetats utifrån Nybro kommuns vision och mål och utifrån ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. Programmet tar inte någon detaljerad ställning till utförande, prioriteringar eller metoder. Det sker istället i en handlingsplan och i kommunplanen.

AVGRÄNSNING

Sport- och fritidsprogrammet omfattar de föreningar och anläggningar som hanteras av teknik- och samhällsbyggnadsnämnden, som från och med 2019-01-01 bytt namn till samhällsbyggnadsnämnden. Vid benämning av barn och ungdomar aktiva i föreningslivet åsyftas åldern 7 - 25 år enligt ”Riktlinjer för ideella föreningar”, antagen av teknik- och samhällsbyggnadsnämnden, TSN 2016-01-19 § 6.

Sport- och fritidsprogrammet har ett starkt folkhälsoperspektiv, men omfattar inte de folkhälsoaspekter som rör hälsofrämjande hälso- och sjukvård samt matvanor och livsmedel. Programmet omfattar Nybros kommuninvånares förutsättningar för en god fritid, men inte den del av fritiden som utgörs av friluftsliv[1]. Natur- och friluftsliv i Nybro kommun kommer att behandlas i ett separat program enligt antaget projektdirektiv, TSN 2016-06-14 § 102. Kulturfrågor i Nybro kommun behandlas inte av samhällsbyggnadsnämnden och omfattas därmed inte i sport- och fritidsprogrammet. Slutligen omfattar detta program inte sådana idrotts- och fritidsaktiviteter som är kopplade till skolans verksamhet.

1 1. ”Friluftsliv är vistelse utomhus i natur- och kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelse utan krav på tävling”. Förordning (2003:133) om statsbidrag till friluftsorganisationer

Nybro kommuns vision

Med trygghet, nyfikenhet och nytänkande bygger vi en ny bro till framtidens större Nybro.

Nybro kommun växer när människor känner trygghet och får möjlighet till framgång.

I ett större Nybro med fler invånare frodas företagande, föreningsliv och samhällsengagemang där fler är delaktiga.

I ett större Nybro vågar människor vara nyfikna, nytänkande och generösa. Med en gemenskap djupt rotad i bygdens historia, tradition och natur har vi styrkan och stoltheten att bjuda in världen runt om oss.

Perspektiv
- Tillväxt
- Hållbarhet
- Gemenskap

Tillsammans bygger vi en bro till ett större Nybro. Beslut, ställningstagande och förhållningssätt ska gynna tillväxt, hållbarhet och gemenskap i Nybro kommun.

Antagen av Nybro kommunfullmäktige 2017-12-18

NYBRO KOMMUNS MÅL

- Attraktivt & kreativt
- Delaktigt & tryggt
- Stolt & modigt
- Ett växande näringsliv
- Attraktiv arbetsgivare

Sport- och fritidsprogrammet faller väl inom ramen för vad både visionen och målen belyser i form av att ta tillvara och uppmuntra den drivkraft som finns för att skapa en större gemenskap för att förstärka det som vi ser som attraktivt med vår kommun.

Utgångspunkt

Sport & Fritid

Sport- och fritidsprogrammet för Nybro kommun är framtaget på uppdrag av teknik- och samhällsbyggnadsnämnden och ska vara vägledande vid framtida arbete med sport- och fritidsfrågor i kommunen under perioden 2019-2023.

Programmet tar sin utgångspunkt i dels visionen och nämnda mål samt ett antal strategiska dokument för Nybro kommun. Arbetet med sport- och fritidsprogrammet har även beaktat övriga relevanta mål, både nationella och internationella och dess beröringspunkter. Riksidrottsförbundets grunddokument ”Idrotten vill”, har ingen formellt styrande status, men har fungerat som en referens i arbetet med sport- och fritidsprogrammet.
Våren 2017 genomfördes en fritidsvaneundersökning (webbenkät) i Nybro kommun, TS-2013-139. Enkäten riktade sig till allmänheten. 809 svar inkom varav 92% av de svarande var boende i Nybro kommun. Högst antal svar inkom från åldersgruppen 14 – 16 år (20%) följt av 41 – 50 år (15%). Svarsfördelningen mellan könen var 54% kvinnor/flickor, 45% män/pojkar och 1% hen. Denna enkät har i arbetet med sport- och fritidsprogrammet varit ett viktigt underlag.

LOKALA MÅL

Översiktsplan 2007

I översiktsplanen, antagen av kommunfullmäktige den 18 juni 2007, beskrivs hur de allmänna intressena ska tillgodoses för hela kommunen samt hur kommunens tätorter och landsbygd kan utvecklas. I översiktsplanen lyfts tydligt vikten av ett varierat och rikt utbud av bland annat idrott- och fritidsaktiviteter samt förutsättningar för detta genom att skapa olika sorters mötesplatser och anläggningar. Och genom detta bidra till välbefinnande hos kommunens invånare och besökare samt för att stärka kommunens profil och attraktionskraft.

Fördjupad översiktsplan 2013

Den fördjupade översiktsplanen för Nybro stad (FÖP Nybro), antagen av kommunfullmäktige den 27 maj 2013, sätter den strategiska agendan för Nybro stads fysiska utveckling. Planen berör frågor om bland annat hållbarhet, kulturmiljö, exploatering, mark- och vattenanvändning och det sociala livet i staden. FÖP Nybro är ett underlag för detaljplaner och andra planeringsutredningar och har med sin tydliga medborgardialog en tyngd som strategiskt dokument för kommunen.
I FÖP Nybro finns en klar inriktning gällande satsningar och önskvärd utveckling av sport- och fritidsområdet i Nybro kommun för en fortsatt utveckling och stärkandet av Nybro kommuns profil och attraktionskraft samt för en ökad trivsel och förbättrad folkhälsa hos kommuninvånarna.

KOMMUNPLAN

Kommunplanen är ett styrdokument där kommunfullmäktige fastställer fördelningen av ekonomiska medel mellan nämnder och verksamheter, skattesatsen samt mål och inriktning för verksamheten. I kommunplanen finns angivet vilka investeringar som är beslutade för sport- och fritidsverksamheten under de kommande tre åren.

NATIONELLA MÅL

Kommunallagen

Sport och fritid är inte en del av kommunens lagstadgade ansvar och behandlas därför inte i kommunallagen. Sport och fritid är för kommunen ett frivilligt verksamhetsområde. Varje kommun bestämmer själv om och hur mycket resurser man vill avsätta för området. Delar av kommunens lagstadgade ansvar, som kraven på översikts- och detaljplaner, är dock av avgörande betydelse för idrottens och fritidens förutsättningar.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

SVERIGES FOLKHÄLSOMÅL

I juni 2018 antog Sveriges riksdag en ny omformulerad nationell folkhälsopolitik med ett nytt övergripande mål och åtta målområden. Det nya övergripande målet lyder;
”Folkhälsopolitiken ska skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”.

För att stärka det långsiktiga arbetet ingår också ett delmål som lyder;
”Ett samhälle som främjar ökad fysisk aktivitet och bra matvanor för alla”.

Målet med Sveriges nationella folkhälsopolitik innebär att myndigheter, kommuner, landsting, frivilligorganisationer och andra aktörer som har uppgifter eller verksamhet som påverkar folkhälsan bör skapa goda förutsättningar att leva ett hälsosamt liv och beakta effekterna på folkhälsan.[1]

INTERNATIONELLA MÅL

Förenta Nationernas (FN:s) konventioner
Rätten till sport och fritid finns tydligt angiven i ett flertal internationella överenskommelser så som FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna (artikel 24), FN:s konvention om barnets rättigheter (artikel 31) och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (artikel 30). Till dessa har Sverige anslutit sig och ska tillsammans med svensk diskrimineringslagstiftning vara ledande för svensk idrottsrörelse och all verksamhet som bedrivs av Nybro kommun.

AGENDA 2030 OCH DE GLOBALA MÅLEN

Agenda 2030 är en agenda för förändring mot ett hållbart samhälle. Världens ledare har förbundit sig till 17 globala mål i Agenda 2030 i syfte att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

I Agenda 2030, mål tre – *Hälsa och välbefinnande*, belyses vikten av att säkerställa att alla människor kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar då god hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling.
Det femte globala målet – *Jämställdhet*, handlar om att uppnå jämställdhet vilket är en förutsättning för hållbar utveckling. Jämställdhet uppnås när kvinnor och män, flickor och pojkar har lika rättigheter, villkor, möjligheter samt makt att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling.[2]
Mål nummer tio – *Minskad ojämlikhet*, belyser vikten av ett jämlikt samhälle som bygger på principen om allas lika rättigheter och möjligheter oberoende av t.ex. kön, etnicitet, religion, funktionsvariation, ålder och annan ställning

1 https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2018/04/framtidens-folkhalsa-ska-vara-jamlik/ hämtad 2018-09-03.
2 http://www.globalamalen.se/om-globala-malen/ hämtade 2018-09-03.

Definitioner

HÄR FÖLJER EN KORT BEGREPPSFÖRKLARING FÖR ATT FÖRTYDLIGA CENTRALA BEGREPP OCH UTTRYCK SOM FÖREKOMMER I NYBRO KOMMUNS SPORT- OCH FRITIDSPROGRAM.

Anläggning

Anlagt eller anvisat område för någon form av tävlingsidrott, spontanidrott eller motion oavsett ägandeförhållanden. Begreppet anläggning kan åsyfta både den lokala idrottsplatsen, en sporthall vid en specifik skola eller simhallen, elljusspår/motionsspår eller den kommunala ridanläggningen. Det kan även syfta på väg, mark, luft eller vatten.[1]

Breddidrott

Idrottsverksamhet som vänder sig till den stora massan, utan krav på resultat och prestation benämns ofta som breddidrott. I breddidrotten är hälsa, trivsel och välbefinnande normgivande, även om prestation och tävlingsresultat förekommer.

Elitidrott

Någon entydig definition av begreppet elitidrott finns inte på nationell nivå. Smålands idrottsförbund definierar begreppet elitidrott att föreningen eller den aktive befinner sig på nationell eller internationell nivå (högsta eller näst högsta divisionen/serien inom respektive idrott).[2] Nybro kommun har valt att använda sig av Smålands Idrottsförbunds definition av begreppet elitidrott.

Folkhälsa

Begreppet folkhälsa är ett uttryck för hela befolkningens samlade fysiska, psykiska och sociala hälsotillstånd. En god folkhälsa handlar inte bara om att hälsan bör vara så bra som möjligt, den bör också vara jämlikt fördelad bland olika grupper i samhället. God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling.[3]

Fritid

Begreppet fritid har flera definitioner. I nationalencyklopedin definieras fritid som ”den del av dygnet och veckan som inte upptas av arbete, måltider och sömn”.[4] Inom den internationella fritidsvetenskapen används ofta definitioner som kännetecknas av att fritid är den tid då människor har möjlighet att själv välja hur hen ska disponera sin tid och fritt förfoga över val av aktiviteter oberoende av fysiologiska, ekonomiska eller andra sociala tvång.

Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet inbegriper bland annat vardagsaktiviteter, transport till fots eller med cykel, friluftsliv, lek, fysisk belastning i arbetet, motion och fysisk

1 Anläggnings- och idrottsmiljöpolitiskt program för Svensk idrott – Anläggningar och idrottsmiljöer för Svensk Idrott – världens bästa. Riksidrottsförbundet 2015.
2 www.smalandsidrotten.se/Undermeny/Fokusomraden/Elitidrott hämtad 2018-08-28.
3 https://skl.se/halsasjukvard/folkhalsa/sklsarbetemedfolkhalsa/centralabegreppinomfolkhalsa.8857.html hämtad 2018-08-28.
4 www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/fritid hämtad 2018-08-28.

träning. Hälsofrämjande fysisk aktivitet är all fysisk aktivitet som förbättrar hälsan och den fysiska kapaciteten utan att leda till skada eller utgöra en risk.[1]

Förening (ideell)

En förening är en organiserad sammanslutning av en grupp människor med liknande intressen. Föreningen är uppbyggd enligt demokratiska principer. Årsmötet är det högst beslutande organet som väljer en styrelse som leder arbetet mellan föreningsstämmorna. I Nybro kommuns Sport- och fritidsprogram används begreppet förening utifrån ”Riktlinjer för ideella föreningar”, antagna av Teknik- och samhällsbyggnadsnämnden 2016-01-19 § 6, 2.1 Registrerad förening.

Idrott och sport

Riksidrottsförbundet (RF), som samlar den svenska idrottsrörelsen, definierar idrott som ”Fysisk aktivitet som vi utför för att kunna ha roligt, må bra och prestera mera”. Enligt RF kan idrott vara mer eller mindre organiserad genom frivilliga föreningar och förbund.[2] Begreppet sport syftar, liksom begreppet idrott, på fysisk aktivitet exempelvis i form av tävlingar med fastsatta regler. I dagligt tal används begreppen ofta synonymt. Även i Nybro kommuns Sport- och fritidsprogram används begreppet sport synonymt med begreppet idrott.

Riksidrottsförbundet (RF)

Riksidrottsförbundet är idrottsrörelsens samlade organisation med uppgift att stödja, företräda och leda rörelsen i gemensamma frågor, såväl nationellt som internationellt.

Smålandsidrotten

Smålandsidrotten är ett frivilligt samverkansorgan för Smålands Idrottsförbund och SISU Idrottsutbildarna Småland och verkar som en gemensam stödorganisation med uppgift att i första hand stödja specialidrottsförbunden (SDF) och föreningar. Var och en av de två förbunden har sin egen specialinriktning, se nedan.

Smålands Idrottsförbund

- Främjar, utvecklar och samordnar idrottsverksamheten i Småland
- Tar tillvara idrottens intressen och ser till att idrottens roll i samhället utvecklas
- Arbetar med idrottsservice, intressepolitik och idrottsutveckling

SISU Idrottsutbildarna Småland

- Är idrottens studieförbund och utbildningsorganisation i Småland
- Ska stimulera lärande
- Ska stärka engagemanget och utveckla idrottsverksamheten

Spontanidrott

Med spontanidrott menas fysisk aktivitet som utförs på egen hand eller i grupp utanför föreningsidrotten eller utan annan officiell organisatör. Aktiviteten bedrivs utan ledare eller någon annan ansvarig och kan utföras på alla olika typer av sport- och fritidsanläggningar.

Sporthall och gymnastiksal

Med sporthall menas en inomhusanläggning avsedd för idrottsutövande. I Nybro kommun finns en fullstor sporthall med spelmått 20x40 m. Därutöver finns fem stora hallar med spelmått från 16 m bred till 39 m lång. Med begreppet gymnastiksal avses i Sport- och fritidsprogrammet anläggning i anslutning till skola. Spelmåtten i en gymnastiksal är mindre än i en sporthall, och varierar mellan 8 m bred till 24 m lång.

1 Liselott Schäfer Elinder och Johan Faskunger. Fysisk aktivitet och folkhälsa. Statens folkhälsoinstitut 2006:13.
2 Idrotten vill – idrottsrörelsens idéprogram. Riksidrottsförbundet 2009.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR EN AKTIV SPORT OCH FRITID

Sport- och fritidsanläggningar

En förutsättning för ett rikt sport- och föreningsliv är att det finns tillräckligt med anläggningar för de behov som finns i kommunen. Utan tränings- och tävlingstider i anläggningarna är det svårt för föreningslivet att utvecklas.
I Nybro kommun finns både kommunalt ägda och föreningsägda anläggningar varav ett antal av de senast nämnda sköts av föreningar, med stöd av ett kommunalt anläggningsbidrag.
En rad sport- och fritidsaktiviteter kräver särskilda anläggningar med stor komplexitet och som ofta är kostnadskrävande både vad gäller byggande, drift och underhåll. Hit hör till exempel Liljas Arena (ishall), Nybro simhall och Rismåla ridanläggning. Andra anläggningar kräver inte lika mycket och kan därför finnas i större antal och med bra spridning i kommunen till exempel tennisbanor och elljusspår.

Hyran för sport- och fritidsanläggningar i Nybro kommun subventioneras med skattemedel vilket gör det möjligt för föreningar och övriga att vara fysiskt aktiva i en större utsträckning och därigenom främja folkhälsa och välbefinnande. Kostnaden för att hyra tid i de kommunala sport- och fritidsanläggningarna fastställs för närvarande varje år utefter prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Under skoltid nyttjas många anläggningar av skolorna runt om i kommunen som bedriver skolidrott både i gymnastiksalar, sporthallar, simhall, ishall, på konstgräsplaner och idrottsplatser. Det innebär att det finns ett gemensamt samordningsansvar för att erbjuda alla grupper möjlighet att nyttja sport- och fritidsanläggningarna i Nybro kommun. En sådan samordning sker dels genom kommunens ansvar för tilldelning av tider där föreningslivet prioriteras före allmänhet och övriga, efter skoltid Föreningslivet i sin tur tilldelas tider efter huvudaktivitet, säsong och lämplig anläggning för att utöva sin aktivitet. Som exempel prioriteras tider till inomhusidrotter så som innebandy, handboll och drill i de anläggningar som bäst lämpar sig för detta. Fotbollstider tilldelas på vissa av kommunens fotbollsplaner enligt lokal överenskommelse mellan kommunen och fotbollsföreningarna för barn- och ungdomstider samt enligt överenskommelsen mellan Smålands Fotbollsförbund och dåvarande Kommunförbundet gällande hur olika serienivåer för seniorer ska klassificeras i förhållande till varandra vid tilldelning av match- och träningstider.

Från idrottsrörelsen finns ofta tydliga önskemål om förbättring och utökning på anläggningssidan. Kraven på anläggningarna ökar från specialidrottsförbunden och föreningarna både vad gäller kvalitet och kapacitet. Exempelvis så uppfyller inte Rismåla ridanläggning idag de krav som ställs på anläggningen för att bedriva en ändamålsenlig verksamhet. I OG-hallens A-hall är publikkapaciteten för liten för vissa arrangemang. Detta medför bland annat att en del innebandymatcher förläggs i Nybro sporthalls A-hall. Där uppfylls i sin tur inte tävlingsmåtten (längd och bredd) utan dispens från specialidrottsförbund behöver sökas av berörd förening. Även höjdmåtten i nuvarande A-hallar räcker inte till vid vissa tävlingar, till exempel vid drilltävling på seniornivå.

Dessutom finns ett stort engagemang och en stor vilja från föreningslivet att ständigt utveckla sin verksamhet. Efterfrågan på träningstider måndag–torsdag mellan klockan 18.00–21.00 har ökat markant de senaste åren samtidigt som tider före och efter detta intervall numera efterfrågas i mindre omfattning. Detta är tydligt i Nybro sporthall, OG-hallen och på konstgräsplanen vid Åkrahäll.

I fritidsvaneundersökningen som genomfördes 2017 framkom önskemål och behov av ytterligare en konstgräsplan och en fullstor sporthall som klarar spelmåtten på bredden, längden och höjden samt en större publikkapacitet. Likt tidigare undersökningar hamnar en utomhusbassäng i anslutning till Nybro simhall högt på listan över anläggningar som saknas/önskas. Utöver tidigare nämnda anläggningar fanns bland de svar som inkom en stor spridning om vilken typ av anläggning som saknas/önskas i kommunen, allt från parkourbana, padeltennisbana och fler motionsslingor till endourobana och en tennishall.

I den senaste LUPP-undersökningen[1] (2015) som genomfördes i Nybro kommun syns också en önskan från ungdomarna (åk 8 och gymnasieelever åk 2) om bland annat fler sporthallar, idrottsanläggningar, parker och ridhus. Nybro kommun har en viktig roll att i dialog med föreningslivet och allmänheten ge möjligheterna att utöva och utveckla sin idrottsverksamhet, samt att ge nya idrotter och former av fysisk aktivitet möjlighet att etablera sig, bland annat genom att beakta behovet av sport- och fritidsanläggningar.

1 Lokal uppföljning av ungdomspolitiken, Myndigheten för Ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) 2015.

I NYBRO KOMMUN SKA

- Samverkanstanken för olika gruppers behov vara en ledstjärna vid nyanläggningar och om- och tillbyggnader av sport- och fritidsanläggningar, inte minst ur ett ekonomiskt-, geografiskt- och jämlikhetsperspektiv.
- Rutiner och riktlinjer vid uthyrning av sport- och fritidsanläggningar kontinuerligt ses över.
- Tydliga avtal med gränsdragningslista upprättas där det framgår ansvars- och rollfördelning vid föreningsägda samt föreningsdrivna sport- och fritidsanläggningar.
- En tydlig fördelning finnas mellan sport- och fritidsverksamheten och naturenheten gällande sport- och fritidsanläggningar och friluftsområden/anläggningar.
- Riktlinjer för reklam i sport- och fritidsanläggningar upprättas för att skapa tydlighet och enhetlighet.
- Sport- och fritidsanläggningar hålla hög säkerhets- och trygghetsnivå för alla former av fysisk aktivitet.
- Kraven som finns på sport- och fritidsanläggningar vid arrangemang och tävlingar säkerställas i samverkan med berörd förening och specialidrottsförbund.
- Fördelning av tider i de kommunala sport- och fritidsanläggningarna kontinuerligt ses över i dialog med föreningslivet.
- Behovet av sport- och fritidsanläggningar kontinuerligt beaktas.
- Möjligheten till röda avgångar (extra reducerade priser) införas vid behov för att öka nyttjandegraden i de kommunala sport- och fritidsanläggningarna.

Planering inom olika verksamheter

Forskningen är entydig i att fysisk aktivitet är av största vikt för ett hälsosamt och harmoniskt liv. Den enklaste och mest resurseffektiva vägen är att bygga in den möjligheten i människors vardag. Detta ställer krav på en medveten planering i samhällsbyggandet. Nybro kommun säkerställer i stor utsträckning de fysiska förutsättningarna för att utöva sport- och fritidsaktiviteter genom planeringen på olika nivåer – från översiktsplan till detaljplaner – och genom att bygga och driva egna anläggningar eller genom uthyrning av mark/anläggningar till andra aktörer.

Samhällsplaneringen i Nybro kommun drivs av ambitionen att skapa en social infrastruktur som utgår från medborgarnas behov varav kommunens service med bland annat sport- och fritidsanläggningar är en del. Av särskilt stor betydelse för människors vilja och möjlighet att ägna sig åt fysiska eller andra fritidsaktiviteter – liksom för möten mellan människor – är miljön nära bostaden. Bra kollektivtrafik och säkra gång- och cykelvägar samt att dessa är prioriterade vid underhåll och skötsel är viktigt. Det är också av stor betydelse att de upplevs som trygga att använda.

I NYBRO KOMMUN SKA

- Samverkan ske med det kommunala bostadsbolaget för att verka för nya sport- och fritidsytor i bland annat bostadsområden
- Alltid möjligheten till spontant idrottande beaktas vid samhällsplanering.

Spontanidrott

Behovet av anläggningar för spontant idrottande och lek är stort och växande. I takt med att intresset för det traditionella idrottandet, med dess schemalagda aktiviteter och tävlingsinriktning minskar, krävs spännande och utmanande anläggningar för spontana aktiviteter.

I fritidsvaneenkäten (2017) framkom tydligt att det finns ett stort intresse för spontana och självorganiserade aktiviteter utanför föreningslivet. Allt fler kommuninvånare väljer att organisera sina fysiska aktiviteter på egen hand. Antalet privatpersoner och företag som hyr tid i de kommunala sport- och fritidsanläggningarna ökar. Önskemål som framkom i enkäten var bland annat utegym på fler platser i kommunen, en skateyta, en isyta i anslutning till Liljas Arena samt allaktivitetsytor på fler platser. Genom utvecklingen av Svartbäcksmåla aktivitetsområde har det spontana idrottandet ökat i Nybro kommun. Detta är tydligt både i besöksstatistik och i resultatet av fritidsvaneenkäten.

Det är viktigt att förbättra, utveckla och behålla miljöer som uppmuntrar och stimulerar till spontan fysisk aktivitet för alla åldrar. Offentliga platser som exempelvis allmänna parker, badplatser, lekplatser och skolgårdar är exempel på platser och miljöer där spontanidrotten utövas i kommunen och detta kan utvecklas ytterligare. Traditionellt har lekplatser i Nybro kommun utformats för yngre barn. I framtiden finns samordningsvinster genom att bygga lek- och aktivitetsparker som väver samman lek, fysisk aktivitet och mötesplatser för alla åldrar. Området runt Linnéasjön är ett bra exempel där möjlighet finns att ytterligare förstärka och skapa förutsättningar att vara aktiv på.

I NYBRO KOMMUN SKA

- Möjligheten till spontanidrott i befintliga sport- och fritidsanläggningar ses över.
- Kommunens skolgårdar och dess utvecklingsmöjligheter till att bli spontanytor efter skoltid ses över.

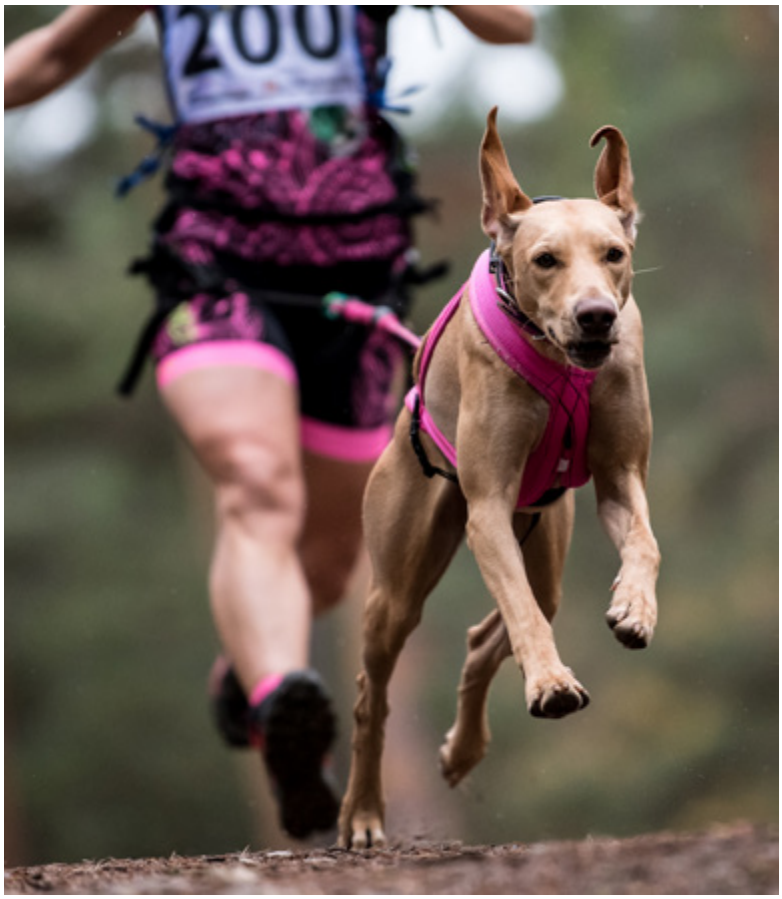

Bredd & elitidrott

Idrotten kan dels vara prestationsinriktad elit- och tävlingsidrott eller hälsoinriktade bredd- och motionsidrott. Idrottens inneboende värden som gemenskap, välbefinnande och ibland segerns sötma, är dock densamma oavsett nivå. Föreningslivet i Nybro kommun bedriver breddidrott både individuellt och i lag. Med Smålands Idrottsförbunds definition av elitidrott finns i kommunen idag ingen förening på elitnivå (inom lagidrott). Individuellt finns idrottare på elitnivå inom bland annat hundsport, drill, kampsport, barfotaåkning och ridsport.

Historiskt har elitidrotten haft en nära koppling till breddidrotten och subventionerats med offentliga medel. Det aktiva föreningslivet i Nybro kommun har genom åren banat väg för många duktiga idrottare på elitnivå. Lokala idrottare som når goda resultat på den nationella och internationella nivån skapar en stolthet lokalt och bidrar positivt till Nybro kommuns varumärke samt inspirerar nya generationer och bidrar till en aktiv befolkning.

I NYBRO KOMMUN SKA

- Breddidrott stöttas och uppmuntras i form av föreningsstöd och riktade bidrag.
- Särskilda elitsatsningar, både gällande lag och individuella satsningar, beaktas.
- Föreningslivet och idrottsliga framgångar uppmuntras i form av Eldsjälsprisens utdelning.

Föreningsliv och stöd

Enligt Riksidrottens undersökningar är nio av tio barn och ungdomar någon gång medlem i en idrottsförening. Barns delaktighet och den vikt som en förening kan spela för barn och unga är av stor betydelse och viktig att belysa. I Nybro kommun är föreningslivet omfattande och det finns idag drygt 50 idrottsföreningar med organiserad verksamhet som tillsammans under ett år genomför cirka 10 000 aktivitetstillfällen för åldrarna 7-25 år. Utöver dessa finns det ett hundratal övriga föreningar så som samhällsföreningar, Folkets Hus och bygdegårdar som hanteras av Samhällsbyggnadsnämnden. Vissa av dessa föreningar erbjuder aktivitetstillfällen under året.

Den svenska föreningsidrotten som växte fram under 1900-talets andra hälft är framför allt uppbyggd kring de många ideella arbetsinsatser som ledare och föreningsföreträdare bidragit med under åren. Värdet på den ideella ledarinsatsen i Nybro kommun, enbart räknat inom idrottsområdet har uppskattats till ca 42 miljoner kronor årligen.[1] Ideella idrottsaktiviteter som genom ledare och tränare bidrar till social sammanhållning och social integrering av olika grupper utgör en viktig del av det samlade välfärdsarbetet i Nybro kommun.

Föreningslivet står för majoriteten av idrottsaktiviteterna under fritiden i Nybro kommun. För att skapa förutsättningar för en aktiv fritid ges bland annat ekonomiskt stöd i form av kommunalt föreningsbidrag till föreningslivet. Stödet syftar framför allt till att främja folkhälsan och skapa meningsfulla fritidsaktiviteter för kommuninvånarna.

Ett viktigt styrinstrument är Nybro kommuns ”Riktlinjer för ideella föreningar, TSN 2016-01-19 §6, som reglerar föreningsbidragen. Grundtanken med stödet till föreningslivet är att det ska vara rättvist, transparent och enkelt att hantera för föreningen och kommunen, samt ge en kontinuitet i bidragsgivningen för att ge föreningslivet planeringsförutsättningar.

Trots att Nybro kommun är föreningstät så visar fritidsvaneenkäten (2017) att invånarna efterfrågar föreningsorganiserad verksamhet inom bland annat basket, dans och gymnastik för barn samt volleyboll. Enkäten visar också att ett stort antal av kommuninvånarna är medlem i en förening, de allra flesta som aktiva medlemmar/utövare.

I NYBRO KOMMUN SKA

- Råd och stöd ges vid bildande av ny förening samt vid övriga föreningsrelaterade frågor.
- Föreningsdokument vara enkla att förstå och lättillgängliga samt kontinuerligt revideras.
- Föreningsbidrag årligen räknas upp enligt kommunal prisindex (KPI).

1 Enligt Smålandsidrottens beräkningar för år 2017.

Samverkan

Genom samverkan med skola, föreningsliv, näringsliv och andra kommuner kan idrottsrörelsen stärkas och utvecklas. Idrottsrörelsen utgör en betydande del av det aktiva föreningslivet i Nybro kommun. Ett aktivt föreningsliv och ett gott samarbete är av stor betydelse och utvecklande såväl för enskilda kommuninvånare som för Nybro kommun i sin helhet.

SKOLA

En viktig samverkanspartner när det gäller nyttjandet av sport- och fritidsanläggningar i Nybro kommun är skolan som bedriver skolidrott i ett flertal av de kommunala anläggningarna dagtid.
Skolgårdar som är utformade för att erbjuda och inspirera till olika former av lek och fysisk aktivitet kan vara lämpliga platser för både spontanidrott och lek efter skoltid. Det är därför viktigt att de kommunala nämnderna/förvaltningarna och bolagen samverkar när skolor, skolgårdar och skolidrottsplatser planeras och nyttjas.

FÖRENINGSLIV

Nybro kommun arbetar aktivt för att stödja föreningslivet. En förutsättning för detta är att föreningarna bedriver verksamhet i linje med organisationernas övergripande mål samt att det finns bra samverkansformer mellan föreningsliv och kommunen. Kontakt och dialog med föreningslivet sker dagligen i olika frågor som rör sport- och fritidsområdet i Nybro kommun Två gånger per år ger sport- och fritidsverksamheten ut ett nyhetsblad ”Sport- och fritidsnytt” med aktuell information och nyheter som berör föreningslivet.

Kommunens samarbete med SISU innebär att SISU erhåller ett årligt bidrag för att i enlighet med överenskommelsen bistå Nybro kommuns föreningar (som är registrerade i Riksidrottsförbundet) beträffande studie-, bildnings- och utbildningsinsatser. Genom att erbjuda utbildningsmöjligheter kan Nybro kommun tillsammans med SISU stimulera bland annat ledarrekryteringen.
En viktig del i det lokala föreningslivet är samverkan mellan föreningarna. Vid större arrangemang och fördelning av tider underlättar föreningarnas samarbete exempelvis genom att dela tid på fotbollsplan.
Ett lyckat exempel på god samverkan inom barn- och ungdomsidrotten i Nybro kommun är Idrottsskolan där 10 föreningar (år 2018) i samarbete med kommunen gemensamt erbjuder prova-på-aktiviteter för barn i årkurs 1 och 2 under ett läsår. En satsning som resulterat i att hundratalet barn i Nybro kommun genom åren fått en unik möjlighet att pröva på olika idrotter.

NÄRINGSLIV

Nybro är en föreningstät och aktiv kommun, något som profilerar kommunen och som på många sätt bidrar till att stärka kommunens attraktionskraft. Att ha ett attraktivt utbud av sport- och fritidsaktiviteter är viktigt för att locka fler att flytta till Nybro kommun. Vid val av bostadsort och nyetablering av företag kan tillgången på fritidssysselsättning och motion spela in.
Sport- och fritidsområdet blir alltmer en strategisk fråga för attraktivitet och tillväxt i en kommun. Besöksnäringen som näringsgren kan få en större bety-

delse för kommunens sysselsättning och tillväxt. Det är därför angeläget att näringslivet stöttar idrottslivet både i den ordinarie verksamheten och vid större arrangemang. Idrottstävlingar och andra arrangemang är en möjlighet att attrahera turister och marknadsföra Nybro kommun. Med ett brett utbud av aktiviteter, ett starkt föreningsliv och kommunens fokus på folkhälsa skapar vi tillsammans en högre livskvalitet i hela kommunen.

ANDRA KOMMUNER

Nybro kommun har idag ett regionalt samarbete med närliggande kommuner när det gäller sport- och fritidsfrågor genom olika nätverksträffar. Detta ger möjlighet att diskutera verksamheter, samarbetsmöjligheter, utmaningar samt utbyta idéer, erfarenheter och kunskaper. Utöver detta sker samverkan i frågor som rör exempelvis större arrangemang, inköp av maskiner, idrottsmateriel och besiktningar av gymnastiksalar och sporthallar.

I NYBRO KOMMUN SKA

- En kontinuerlig dialog föras gällande skolidrottens behov av tider i de kommunala sport- och fritidsanläggningarna.
- Samverkan ske med SISU och det lokala föreningslivet.
- Sport- och fritidsarrangemang som bidrar till en förstärkt besöksnäring uppmuntras och stödjas.
- Möjligheten till regionala lösningar i samverkan med närliggande kommuner alltid beaktas vid exempelvis nyanläggningar och vid större arrangemang.
- Samverkan mellan skola och föreningsliv uppmuntras för att inspirera barn och ungdomar till daglig rörelse.

HÅLLBAR SPORT OCH FRITID

HÅLLBARHETENS DIMENSIONER

Begreppet hållbarhet bygger på tre dimensioner; ekologiskt, ekonomiskt och socialt. Ekologisk hållbarhet omfattar allt som har med jordens ekosystem och planetens gränser att göra. Ekonomin kan ses som ett medel för att nå hållbarhet och den sociala hållbarhetsdimensionen handlar om välbefinnande, rättvisa, rättigheter och människans behov. När vi pratar om en hållbar utveckling av vårt samhälle menar vi ett ansvarsfullt sätt att leva och verka som gör det möjligt för oss här och nu att utvecklas och må bra, och samtidigt se till att samma möjligheter finns för kommande generationer och för människor i andra delar av världen.

Hoppfullt och hållbart – Hållbarhetsprogrammet för Nybro kommun.
Antaget kommunfullmäktige 2018-10-22.

Att bygga och driva anläggningar samt transporter till och från anläggningarna påverkar miljön. Klimatsmarta anläggningar är en utmaning, både ur energisynpunkt och lokalisering av anläggningen för att minska negativ påverkan på naturen och på människors hälsa. Idrotten når många deltagare och det måste finnas en miljömedvetenhet i samband med lokalnyttjande, evenemang, transporter till och från träning och tävling med mera.

I de befintliga anläggningar som finns i Nybro kommun är strävan att i så hög grad som möjligt ha miljöfokus vid fortlöpande underhålls- och förbättringsarbeten. Vid planering, ny- och ombyggnation ska kommuninvånarna erbjudas anläggningar med en stark miljöprofil. Ur en ekonomisk hållbarhetsaspekt är det viktigt att möjliggöra idrottslig verksamhet för individen, föreningen och kommunen med en rimlig kostnadsfördelning dem emellan. Detta regleras idag av bland annat riktade bidrag till föreningslivet samt reducerade priser för barn- och ungdomsverksamhet.

I NYBRO KOMMUN SKA

- En stark miljöprofil gälla vid planering, ny- och ombyggnation samt vid drift och underhåll av sport- och fritidsanläggningar.
- Föreningsdrift och investeringar stödjas och uppmuntras, inte minst ur ett långsiktigt perspektiv.

Tillgänglighet och delaktighet

Tillgänglighet och närhet till olika anläggningar för fysisk aktivitet är av avgörande betydelse för kommuninvånarnas möjlighet att nyttja dem. Ur ett tillgänglighetsperspektiv är det viktigt med ett brett utbud av sport- och fritidsanläggningar och möjligheter till fysisk aktivitet även utanför tätort. Detta bidrar förutom till en god folkhälsa även till att hålla landsbygden levande.

Det är viktigt att det finns möjligheter till idrott och motion för alla som önskar delta, oavsett förutsättningar. I Nybro kommun, likt övriga landet, finns en trend att allt fler äldre väljer att vara fysiskt aktiva. Genom att säkerställa en god tillgänglighet till de kommunala sport- och fritidsanläggningarna, och ett utbud som passar invånare i olika åldrar och med olika förutsättningar, kan även äldre och personer med funktionsvariationer erbjudas möjligheter till en aktiv fritid. Tillgången till sport och fritid får inte heller avgöras av ekonomiska eller sociala faktorer. Det är viktigt att bland annat kunna erbjuda aktiviteter vid skollov, både i och utanför Nybro stad. Det är en värdefull social investering ur både ett enskilt och samhälleligt perspektiv. Nybro kommun har i samarbete med föreningslivet de senaste åren kunnat erbjuda lovaktiviteter, framför allt under sommarlovet med hjälp av medel från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Ett annat exempel är avgiftsfri simskola för 6-åringar som erbjöds i Nybro kommun 2018 med stöd av statliga medel. Totalt deltog 126 barn varav 48 flickor och 78 pojkar.
Oavsett hur stort utbud som erbjuds samt hur stor den geografiska spridningen är gällande sport- och fritidsaktiviteter, så är allmänhetens kännedom om detta en viktig förutsättning. Information om de olika anläggningarna samt tydlig fysisk skyltning är viktig. På Nybro kommuns hemsida finns bland annat information om de kommunala sport- och fritidsanläggningarna, en karta med information om de kommunala badplatserna. aktuell information om sport- och fritidsutbudet, föreningsinformation och ett föreningsregister med över 250 registrerade föreningar. På kommunens hemsida finns också anpassad information om Region Kalmar läns fritidswebb och dess utbud för personer med funktionsvariationer.

I NYBRO KOMMUN SKA

- Samverkan med föreningsliv, Region Kalmar och andra aktörer uppmuntras för att stimulera utbudet av fritidsaktiviteter för personer med funktionsvariationer.
- Information om de kommunala sport- och fritidsanläggningar och föreningsregistret finnas tillgängligt för allmänheten.
- Möjligheten till en tillgänglighetsanpassad utomhusbadplats ses över.
- Den fysiska skyltningen till de kommunala sport- och fritidsanläggningarna ses över.
- Möjligheten ses över att göra sport- och fritidsutrustning tillgänglig för alla (barn och ungdomar) via en så kallad fritidsbank.

Jämställdhet

Folkhälsan i Sverige utvecklas positivt och vi har i genomsnitt en mycket god folkhälsa jämfört med andra länder. Däremot finns skillnader mellan kön, mellan människor i olika regioner, yrken, bland personer med funktionsvariationer, inom socialgrupper och etniska grupper.

Alla människors lika värde är grunden som genomsyrar arbetet inom Nybro kommuns samtliga verksamheter och så även inom idrottsrörelsen. Jämställdhetsarbetet är en viktig del i den sociala fostran eftersom det i grunden handlar om demokrati, rättvisa och att värdera kvinnor och män lika så att alla ska kunna delta och verka i samhället på lika villkor.

Det är en gemensam utmaning för föreningslivet och kommunen att skapa förutsättningar för kommuninvånare oavsett kön, ålder, etnicitet, religion, sexuell läggning, funktionsvariation och socioekonomisk status att ta del av idrotts- och föreningslivet inom Nybro kommun. Kvinnors och mäns, flickors och pojkars idrottsutövning värderas lika i Nybro kommun. Det innebär till exempel att pojkars och flickors idrottsutövning tilldelas resurser efter samma principer, enligt Nybro kommuns riktlinjer för föreningsbidrag, ”Riktlinjer för ideella föreningar, TSN 2016-01-19 § 6. I riktlinjerna anges även att föreningar som erhåller föreningsstöd aktivt ska arbeta mot mobbning, droger och med integration samt att policydokument ska finnas för detta arbete.

I den senaste LUPP-undersökningen (2015) framgår att Nybro kommuns ungdomar i stort är nöjda med sin fritid. Bland eleverna i årskurs 8 och gymnasiets årskurs 2 svarar nio av tio att de är mycket eller ganska nöjda med sin fritid. Motsvarande för riket är drygt åtta av tio. Enligt Riksidrottsförbundets uppgifter är ungefär lika många flickor som pojkar föreningsaktiva i åldern 6 till 12 år i Sverige. När det gäller fördelningen av pojkar och flickors delaktighet i det lokala idrottslivet i Nybro kommun syns en viss skillnad mellan könen, 7-25 år i de redovisade aktivitetstillfällena (LOK). Skillnaden ligger i deltagartillfällen och aktivitetstillfällen, se bilaga 5.

Av de redovisade aktivitetstillfällena (LOK), både lokalt och för hela Sverige samt i resultat från Folkhälsomyndighetens nationella folkhälsoenkät (2018)[1] framgår att antalet aktiva minskar med ökande ålder generellt inom idrotten, mer hos flickor än hos pojkar i tonåren.

I NYBRO KOMMUN SKA

- Fritidsvaneundersökning genomföras inom programmets tidsram.
- All verksamhetsplanering inom sport- och fritidsområdet ske utifrån ett medvetet jämställdhetsperspektiv.

1 https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/statistikdatabaser-och-visualisering/nationella-folkhalsoenkaten/ hämtat 20190110

Integration

Utgångspunkten för arbetet med en hållbar sport- och fritidsverksamhet i Nybro kommun är att idrott- och fritidsaktiviteter ska vara tillgängliga för alla invånare på lika villkor. En av byggstenarna i svensk idrotts värdegrund är allas rätt att vara med. Genom idrotten förenas människor. Oavsett språk, kultur och etniskt ursprung kan människor idrotta tillsammans.

Allas rätt att vara med

Allas rätt att vara med innebär att alla som vill ska kunna vara med utifrån sina förutsättningar. Alla som vill, oavsett nationalitet, etniskt ursprung, religion, ålder, kön eller sexuell läggning samt fysiska och psykiska förutsättningar, får vara med i föreningsdriven idrottsverksamhet.

Svensk idrotts värdegrund, antagen
på Riksidrottsförbundets stämma 2009

Resultat från studie[1] visar att ungdomar med utländsk bakgrund i stor utsträckning är aktiva i idrottsföreningar. Killar med utländsk bakgrund är den grupp som anser att idrotten har störst betydelse.

Föreningslivet är en viktig aktör i Nybro kommun för att skapa en lyckad integration av människor från skilda kulturer. De naturliga mötesplatser som skapas i samband med sport- och fritidsaktiviteter är viktiga både för utövare, ledare, funktionärer och anhöriga. Dessa mötesplatser kan stärka identitet, förena människor, erbjuda en väg in i samhället och är därmed en viktig arena för integration. I Nybro kommun finns ett antal föreningar och organisationer som på olika sätt engagerat sig för att erbjuda aktiviteter och skapa mötesplatser för nyanlända i kommunen.
Det är viktigt med en fortsatt öppen dialog med föreningslivet, där kommunen på olika sätt stöttar föreningarna att nyttja kraften i sina olika förutsättningar och möjligheter för det nödvändiga brobygget mellan människor med olika bakgrund.

I NYBRO KOMMUN SKA

- Stöd och råd ges till föreningslivet och kommuninvånare vad gäller förenings- och anläggningsfrågor.
- All verksamhetsplanering inom sport- och fritidsområdet ske utifrån ett medvetet integrationsperspektiv.

1 Idrott och integration – en statistisk undersökning. Riksidrottsförbundet 2010

Trender

Människors förändrade vanor när det gäller sport och fritid påverkar idrottsrörelsen i allt högre grad, vilket gör det särskilt viktigt att bevaka vad som händer i omvärlden. I Nybro kommun och i vårt land i stort syns trender som bör beaktas i det långsiktiga arbetet med sport- och fritidsfrågor.
En tydlig trend handlar om hur man som utövare väljer att organisera sin aktivitet. I dag finns ett stort inslag av att vilja utöva en idrott eller aktivitet spontant – individuellt eller tillsammans med andra.

För föreningslivet är det ofta en balansgång mellan verksamhetens omfattning, som kan varierar mycket från år till år, och att förhålla sig till nya idrotter och föreningar som kan dyka upp och konkurrera om medlemmar, tider och fördelningen av föreningsbidrag. Föreningar som är utvecklingsbenägna klarar oftast av den, inte alltid helt enkla balansen mellan att utveckla och samtidigt ta tillvara på det som föreningen verkligen står för och som gör föreningen attraktiv. Nästan varje år i Nybro kommun tillkommer en ny förening samtidigt som någon förening väljer att pausa sin verksamhet tillsvidare. Det vanligast förekommande i kommunen är att befintliga föreningar expanderar i antalet aktiva medlemmar och/eller träningstider.

Sett ur ett folkhälsoperspektiv finns det en växande grupp seniorer som är och vill vara fysiskt aktiva långt upp i åldrarna. Fortsatt fysisk aktivitet bidrar ofta till en social gemenskap, bättre fysisk och psykisk hälsa. Den åldrande befolkningen behöver fysisk aktivitet för att kunna vara friska och klara vardagen bättre.
Det finns ett flertal lyckade seniorsatsningar, både lokalt och nationellt. År 2017 samarbetade Nybro kommun, det lokala föreningslivet, SISU och dåvarande landstinget i Kalmar län i en seniorsatsning, ”Sund Smart Stark Senior” (4S) där målet var att, likt idrottsskolan, erbjuda seniorer prova på aktiviteter under 12 veckor i kombination med föreläsningar inom idrott och hälsa. Utvärderingen av 4S visade att majoriteten av deltagarna var positiva och genom en självskattning upplevde deltagarna att de dels fått en bättre hälsa, mer kunskap om idrott och hälsa samt fått en större lokalkännedom om utbudet av föreningar och idrotter i kommunen. Seniorsatsningen 4S övergick våren 2018 till Nybro kommuns simhall och dess verksamhet.

Ytterligare en trend att beakta är idrottsturismen som växer i Sverige. Idag finns många olika arrangemang i Sverige som drar stora mängder med besökare. Lokalt arrangerades bland annat Draghunds-EM i oktober 2018. En tävling på elitnivå som pågick aktivt i fyra dagar i Svartbäcksmåla aktivitetsområde med 500 startande ekipage och 21 länder representerade. En tävling i denna storlek medför ett stort antal besökare som genererar både ökade intäkter och en positiv uppmärksamhet, både för kommunen och idrotten i sig. I Nybro kommun har vi de senaste åren sett ett antal större lyckade arrangemang genomföras utav lokala föreningar. Bland annat SM i far- och songolf, SM i rullskidor och Scandinavian Barefoot Open.

I NYBRO KOMMUN SKA

- Nya influenser och trender inom sport- och fritidsområdet beaktas.

Bilaga 1

SAMMANSTÄLLNING: I NYBRO KOMMUN SKA

Sport- och fritidsanläggningar

- samverkanstanken för olika gruppers behov vara en ledstjärna vid nyanläggningar och om- och tillbyggnader av sport- och fritidsanläggningar, inte minst ur ett ekonomiskt-, geografiskt- och jämlikhetsperspektiv.
- rutiner och riktlinjer vid uthyrning av sport- och fritidsanläggningar kontinuerligt ses över.
- tydliga avtal med gränsdragningslista upprättas där det framgår ansvars- och rollfördelning vid föreningsägda samt föreningsdrivna sport- och fritidsanläggningar.
- en tydlig fördelning finnas mellan sport- och fritidsverksamheten och naturenheten gällande sport- och fritidsanläggningar och friluftsområden/anläggningar.
- riktlinjer för reklam i sport- och fritidsanläggningar upprättas för att skapa tydlighet och enhetlighet.
- sport- och fritidsanläggningar hålla hög säkerhets- och trygghetsnivå för alla former av fysisk aktivitet.
- kraven som finns på sport- och fritidsanläggningar vid arrangemang och tävlingar säkerställas i samverkan med berörd förening och specialidrottsförbund.
- fördelning av tider i de kommunala sport- och fritidsanläggningarna kontinuerligt ses över i dialog med föreningslivet.
- behovet av sport- och fritidsanläggningar kontinuerligt beaktas.
- möjligheten till röda avgångar (extra reducerade priser) införas vid behov för att öka nyttjandegraden i de kommunala sport- och fritidsanläggningarna.

Planering inom olika verksamheter

- samverkan ske med det kommunala bostadsbolaget för att verka för nya sport- och fritidsytor i bland annat bostadsområden.
- alltid möjligheten till spontant idrottande beaktas vid samhällsplanering.

Spontanidrott

- möjligheten till spontanidrott i befintliga sport- och fritidsanläggningar ses över.
- kommunens skolgårdar och dess utvecklingsmöjligheter till att bli spontanytor efter skoltid ses över.

Bredd- och elitidrott

- breddidrott stöttas och uppmuntras i form av föreningsstöd och riktade bidrag.
- särskilda elitsatsningar, både gällande lag och individuella satsningar, beaktas.
- föreningslivet och idrottsliga framgångar uppmuntras i form av Eldsjälsprisens utdelning.

Föreningsliv och stöd

- råd och stöd ges vid bildande av ny förening samt vid övriga föreningsrelaterade frågor.
- föreningsdokument vara enkla att förstå och lättillgängliga samt kontinuerligt revideras.
- föreningsbidrag årligen räknas upp enligt kommunal prisindex (KPI).

Samverkan

- en kontinuerlig dialog föras gällande skolidrottens behov av tider i de kommunala sport- och fritidsanläggningarna.
- samverkan ske med SISU och det lokala föreningslivet.
- sport- och fritidsarrangemang som bidrar till en förstärkt besöksnäring uppmuntras och stödjas.
- möjligheten till regionala lösningar i samverkan med närliggande kommuner alltid beaktas vid exempelvis nyanläggningar och vid större arrangemang.
- samverkan mellan skola och föreningsliv uppmuntras för att inspirera barn och ungdomar till daglig rörelse.

Hållbarhetens dimensioner

- en stark miljöprofil gälla vid planering, ny- och ombyggnation samt vid drift och underhåll av sport- och fritidsanläggningar.
- föreningsdrift och investeringar stödjas och uppmuntras, inte minst ur ett långsiktigt perspektiv.

Tillgänglighet och delaktighet

- samverkan med föreningsliv, Region Kalmar och andra aktörer uppmuntras för att stimulera utbudet av fritidsaktiviteter för personer med funktionsvariationer.
- information om de kommunala sport- och fritidsanläggningar och föreningsregistret finnas tillgängligt för allmänheten.
- möjligheten till en tillgänglighetsanpassad utomhusbadplats ses över.
- den fysiska skyltningen till de kommunala sport- och fritidsanläggningarna ses över.
- möjligheten ses över att göra sport- och fritidsutrustning tillgänglig för alla (barn och ungdomar) via en så kallad fritidsbank.

Jämställdhet

- fritidsvaneundersökning genomföras inom programmets tidsram.
- all verksamhetsplanering inom sport- och fritidsområdet ske utifrån ett medvetet jämställdhetsperspektiv.

Integration

- stöd och råd ges till föreningslivet och kommuninvånare vad gäller förenings- och anläggningsfrågor.
- all verksamhetsplanering inom sport- och fritidsområdet ske utifrån ett medvetet integrationsperspektiv.

Trender

- nya influenser och trender inom sport- och fritidsområdet beaktas.

Bilaga 2

BIDRAG SOM FÖRDELAS AV SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMDEN

- Anläggningsbidrag
- Bidrag till allmänna samlingslokaler
- Bidrag till samlingslokaler
- Investeringsbidrag
- Lokalbidrag
- Lokalt aktivitetsbidrag (LOK)
- Lovbidrag
- Verksamhetsbidrag SISU Småland
- Övrigt bidrag

Bilaga 3

SPORT- OCH FRITIDSANLÄGGNINGAR I NYBRO KOMMUN*

**anläggningar som Nybro kommun driftar och/eller fördelar anläggningsbidrag till.*

Allaktivitetsyta
- Alsterbro
- Nybro (Åkrahäll)
- Orrefors

Badplatser
- Abbetorp/Rugstorp (Stensjön)
- Alsterbro (Stora Hindsjön)
- Björnasjö (Hultebräan)
- Eskilsryd (Skärsjön)
- Flerohopp (Kvarndammen)
- Kråksmåla (Boasjön)
- Målerås (Långegöl)
- Nybro (Linneasjön, Rismålagöl)
- Orrefors (Orranäsasjön)
- Skoghult (Lilla Hindsjön)
- Örsjö (Örsjön)

Bangolf
- Nybro

Beachvolleyboll
- Alsterbro
- Nybro (Badhusparken)

Bowlinghall
- Nybro

Elljusspår/motionsspår
- Alsterbro
- Bäckebo
- Orrefors
- Svartbäcksmåla
- Örsjö

Fotbollsplan, naturgräs
- Alsterbro
- Alsjöholm
- Bäckebo
- Flerohopp
- Flygsfors/Gadderås
- Gullaskruv
- Kristvalla
- Nybro (Grönmovallen, Madesjövallen, Pukevallen, Victoriavallen och Åkrahäll)
- Orrefors
- S:t Sigfrid
- Örsjö

Fotbollsplan, konstgräs
- Nybro (OG-hallen och Åkrahäll)

Friidrottsanläggning
- Nybro (OG-hallen och Åkrahäll)

Golfbana
- S:t Sigfrid (Krukebo)

Gymnastiksalar
- Fagerslättskolan
- Hanemålaskolan
- Madesjöskolan (nya och gamla)
- Örsjö
- Flerohopp
- Kristvallabrunn

Inlinesbana
- Nybro (Åkrahäll)

Isbana
- Alsterbro
- Bäckebo
- Flerohopp
- Flygsfors
- Gullaskruv
- Målerås
- Nybro
- Orrefors
- S:t Sigfrid
- Örsjö

Ishall
- Nybro (Liljas Arena)

Motocrossbana
- Nybro (Torstetorp)

Orientering
- Nybro (Svartbäcksmåla)

Ridanläggningar
- Nybro (Rismåla och Pukeberg)
- Kristvalla

Simhall
- Nybro

Skatebana
- Nybro (Åkrahäll)

Skjutbanor
- Alsterbro
- Bäckebo
- Flygsfors
- Kråksmåla (2 st.)
- Slättingebygd (3 st.)

Skidanläggningar, längdskidor, konstsnö
- Nybro (Svartbäcksmåla)

Skolidrottsplatser
- Nybro (Madesjövallen, Victoriavallen och Åkrahäll)

Slalombacke
- Nybro (Svartbäcksmåla)

Sporthallar
- Alsterbro
- Nybro (OG-hallen, Nybro Sporthall och Åkrahäll)
- Måleråsa
- Orrefors

Tennisbanor
- Bäckebo
- Flerohopp
- Flygsfors
- Gullaskruv
- Måleråsa
- Nybro (Victoriavallen och Åkrahäll)
- S:t Sigfrid
- Örsjö

Utegym
- Nybro (Svartbäcksmåla)

Varmvattenbassäng
- Nybro (Strandvägens varmvattenbassäng)

Bilaga 4

STATISTIK AKTIVITETSTILLFÄLLEN FLICKOR, POJKAR OCH FÖRENINGAR

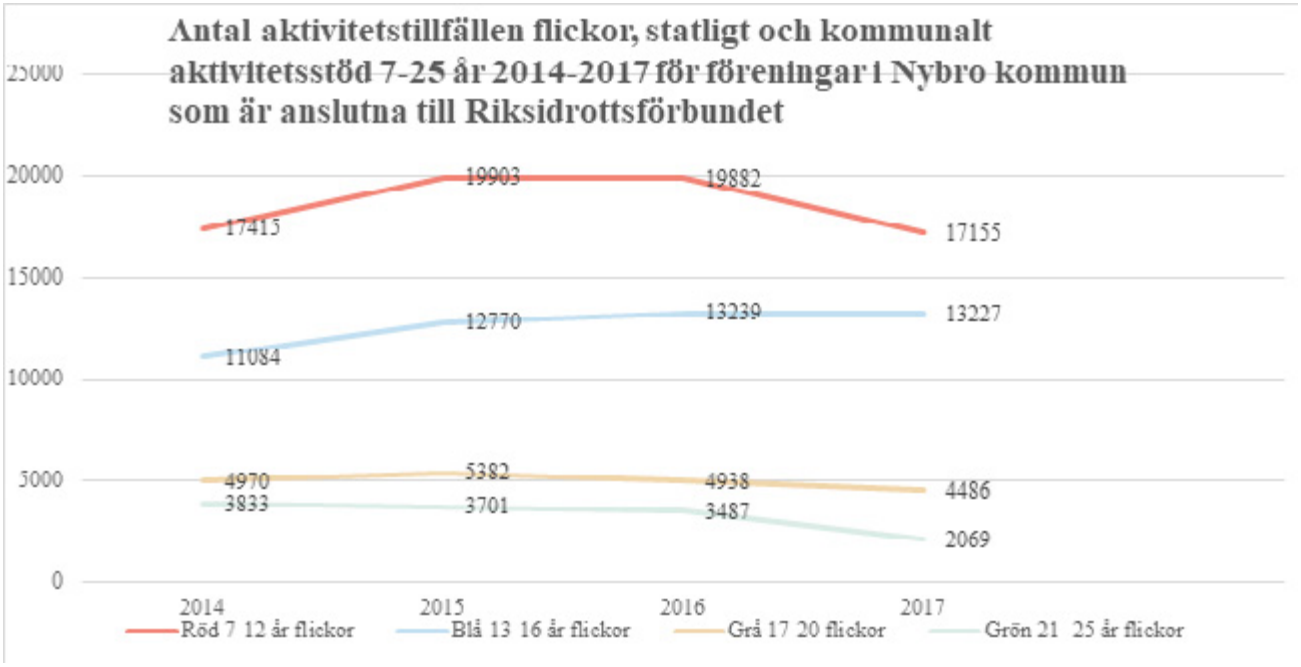

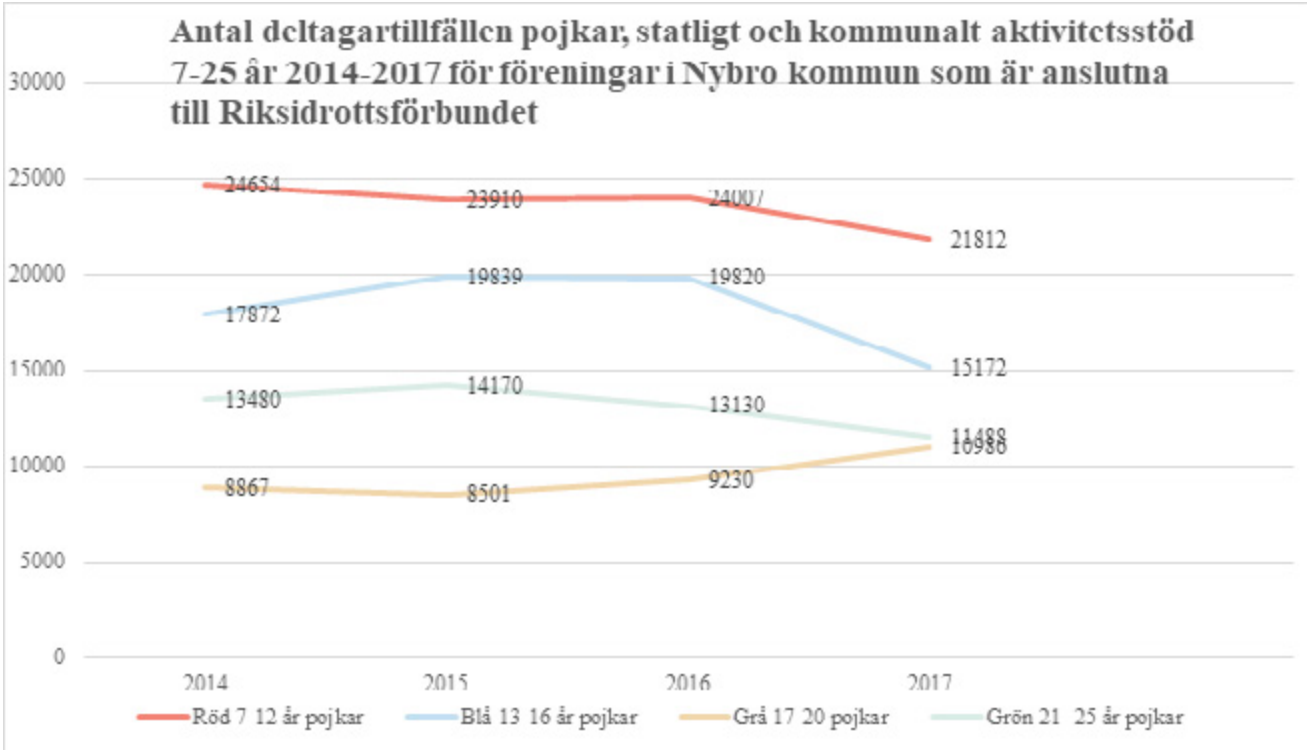

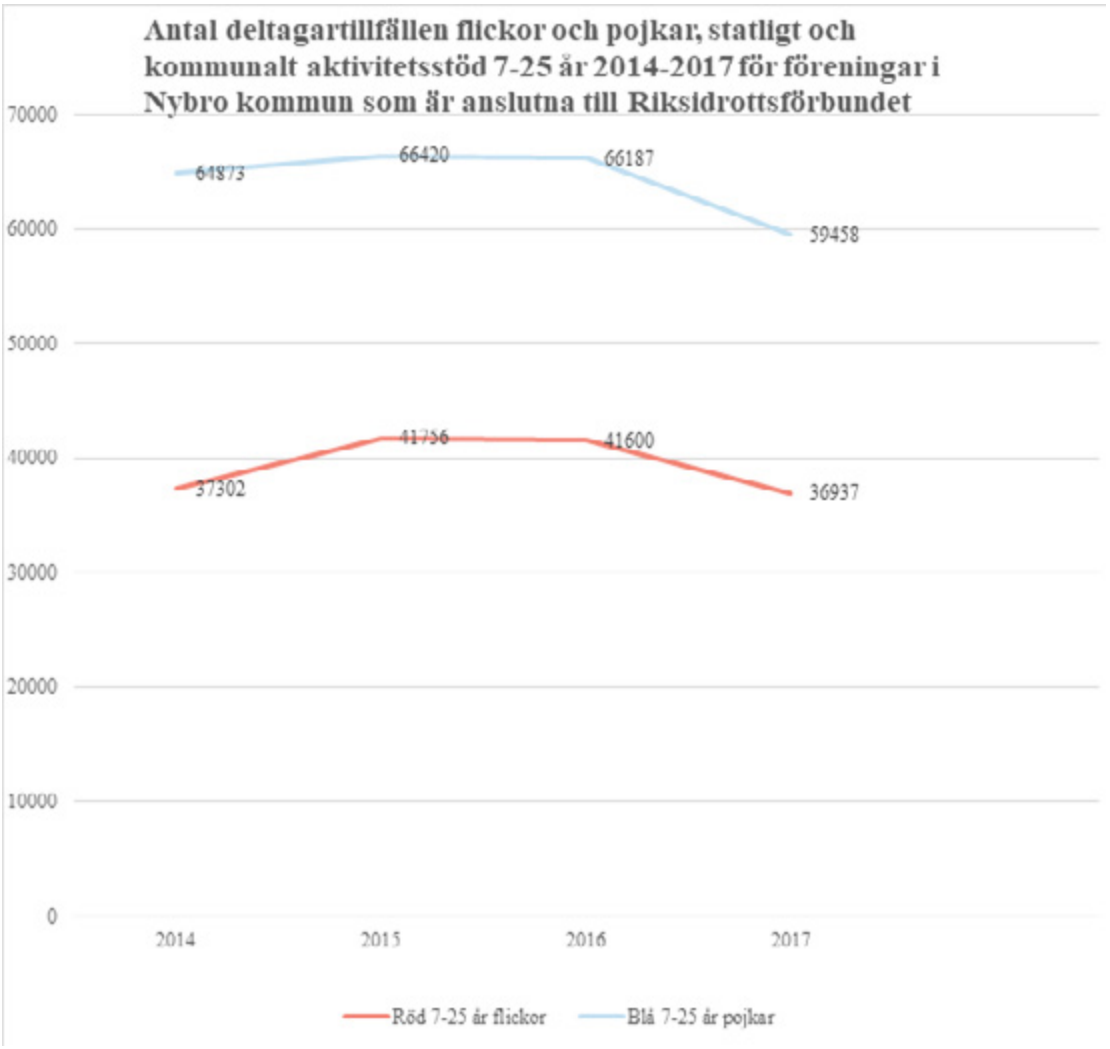

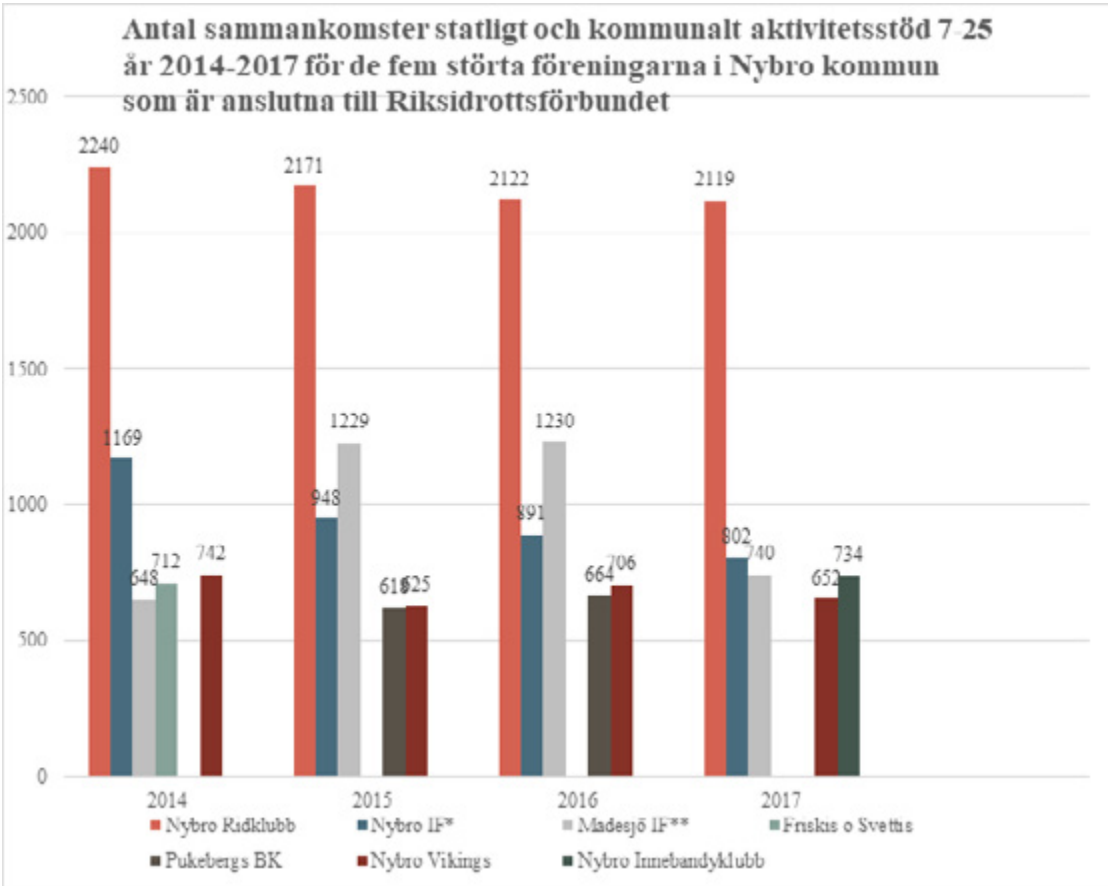

*= Fotboll, konståkning och bowling **= Ej inlämnat uppgifter hösten 2014

Bilaga 5

INSPIRATION OCH INFLUENSER

Nybro kommun
- Hoppfullt och hållbart - hållbarhetsprogram för Nybro kommun, 2018
- Fritidsvaneundersökning, Sport och fritid 2017
- Föreningsenkätundersökning, Sport och fritid 2017
- Simhallsenkätundersökning, Sport och fritid 2018
- Översiktsplan Nybro kommun, 2007
- Fördjupad översiktsplan Nybro stad, 2013

Riksidrottsförbundet
- Idrotten vill – idrottsrörelsens idéprogram, 2009
- Strategi 2025 Svensk idrott – världens bästa, 2017
- Anläggnings- och idrottsmiljöpolitiskt program för svensk idrott, 2015
- Idrottens roll i samhället version 2, 2008

Smålandsidrotten
- Statistik och siffror gällande RF-anslutna föreningar i Nybro kommun, 2017

Region Kalmar län
- Folkhälsopolitisk plan för Kalmar län 2013-2016
- Regional utvecklingsstrategi för Kalmar län 2012-2020 (RUS)
- Kulturplan Kalmar län 2015-2017

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF)
- Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP) 2015
- Ung idag 2016 – en beskrivning om ungas levnadsvillkor.

Folkhälsomyndigheten
- Folkhälsans utveckling, årsrapport 2018

Andra sport- och fritidsprogram
- Fritidspolitiskt program för Gotlands kommun, 2009
- Fritidspolitiskt handlingsprogram för Ulricehamns kommun, 2007
- Idrotts- och fritidspolitiskt program, Uppsala 2015
- Kultur- och fritidspolitiskt program 2018-2022, Lysekils kommun
- Aktiv hela livet, Linköpings kommun 2018

Konferens
- Framtidens idrotts- och fritidsanläggningar, Abilitypartner Stockholm 30-31 januari 2019

Vad har kommunen i åtanke vid planering av sportanläggningar? Vad innebär egentligen hållbarhet inom sport och fritid?

Läs om hur Nybro kommun gör för att säkra en god utveckling inom sport- och fritidsområdet.